

UKA 2019/49: Meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersarsaatip imaa annertusillugu meeqqanik atoqateqarsinnaanngorsimasunik kinguaassiutitigut pinerliisimanerit ilanngunneqartalernissaat pillugu Kalaallit Nunaanni Meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersarsaammut malittarisassat allanngortinneqarnissaat siunertaralugu naalagaaffeqatigiinni oqartussaaffinnut saaffigineqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Allannguinerup peqataanik Namminersorlutik Oqartussat meeqqanut pinerliisimanginnermut uppersarsaammik piniarnissaminnut pisussaaffeqarnerat annertusineqassaaq inuit meeqqanut oqaatigineqartut ukiulinnut attaveqartartussanngorlugit atorfinittussat imaluunniit sullissisussat ilanngunneqarsinnaanngorlugit.

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqatigiit

1. Siunnersuut pillugu

Kalaallit Nunaannut tunngatillugu malittarisassat¹ meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersarsaatinut tunngasut allanngortinneqarnissaat siunertaralugu naalagaaffimmi oqartussanut saaffigineqqullugit Naalakkersuisut siunnersuutikkut peqquneqarput.

¹ Pinerluuteqarsimasut qitiusumik nalunaarsorneqartarfianni (Det Centrale Kriminalregister) paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarneri pillugit Nalunaarummi: Nalunaarut nr. 881 4. juuli 2014-meersoq, kingorna allanngortinneqartoq.

Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatiip imarisai meeqqanik atoqateqarnissamut inuukkunnaarsimasunik (15-inik ukioqalereersimasunik) kinguaassiutitigut atonerluinnermut aamma atuuttussangorlugit allannguutikkut annertusineqassapput.

Peqatigitillugu meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaammik tunniussisussaataitanermut pisussaaffiup inunnut meeqqanik atoqateqarnissamut inuukkunnaarsimasunut attaveqarlutik atorfinitsinneqartunut suliaqartinneqartunulluunniit aamma atuuttussangorlugi Namminersorlutik Oqartussanit annertusititsisinaanera allannguutikkut ajornarunnaassaaq.

Ullumikkut meeqqanik 15-it *inorlugit* ukiulinnik kinguaassiutitigut atonerluinerit pillugit paasissutissat kisimik meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatinut ilaatinneqarput. Peqatigisaanik meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatiit taamaallaat inunnik meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqartussanik imaluunniit taamak ukiullit aalajangersimasumik akornanniittartussanik atorfinitsitsinermi suliaqartitsinermiluunniit atugassatut tunniunneqarsinnaapput.

Siunnersuuteqartup siunnersuummut tunngavilersuummini tikkuarpaa:

- Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaani artikel 19 naapertorlugi, meeraq inunnit allanit paarineqartilluni persuttarneqarnissamut imaluunniit atonerlunneqarnissamut, matumani aamma kinguaassiutitigut atonerlunneqarnissamut illersorniarlugi naleqquttunik inatsisiliorinissamut naalagaaffiit pisussaaffeqarput.
- Peqataanik meeqqat pillugit Isumaqatigiissummi artikel 1-imi takuneqarsinnaavoq, inuk kinaluunniit 18-it inorlugit ukiulik, isumaqatigiissut naapertorlugi meeqqatut isigineqassasoq.

Taamaammat siunnersuuteqartoq isumaqarpoq meeqqat pillugit isumaqatigiissummut kiisalu inuiaqatigiittut meeqqat qanorluunniit ukioqaraluartut illersornissaannut pisussaaffeqarnitsinnut naleqqunnerussasoq meeqqanik pinerliisimanginneq pillugu uppersaasussaataitanermut Inatsisartut Inatsisaat allanngortinneqartuuppat, taamaalillunilu meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaammik piniartussaataaneq meeqqanut 15-t sinnerlugit ukiulinnut attaveqartartussatut atorfinitsitsinermut suliaqartitsinermulluunniit *aamma* atuuttunngorlugi annertusineqarluni. Taamaalillutillu pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuiffimmi pissarsiariniarneqartussami meeqqanik *taamak ukiulinnik* kinguaassiutitigut atonerluisimanerit pillugit paasissutissat *aamma* ilaatinneqalerlutik.

Taamatulli allannguisoqassappat pisariaqassaaq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait imarisaasa kiisalu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait tunniunneqarnissanut piunneqarnissanut maleruagassat naalagaaffimmi oqartussaasunit aalajangersarneqarsimasut allanngortinneqarnissaat.

2. Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait pillugit

Siunnersuuteqartumit paasissutissiisutiginneqartut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait pinerluuteqarsimasut nalunaarsorneqarfiannit takussutissiaavoq eqqartuussutit meeqqanullu 15-it inorlugit ukiulinnut kinguaassiutitigut pinerluutit allat erseqqinnerusumik nassuiarneqartut pillugit aalajangiinerit pillugit paasissutissanik imaqartoq.

Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait sulisitsisup qinnuteqarneratigut tunniussisoqartarput inuullu uppersaammik pineqartup akuersisimanissaa piunneqartuulluni.

Meeqqanut kanngunartuliortartut atorfinni suliaqarfinniluunniit meeqqanik kinguaassiutitigut pinerliinissamut atornerlunneqarsinnaasuni atorfinitsinneqarnissaasa pinaveersimatinneqarnissaa meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait atuutilersinneqarneranni siunertassimavoq. Matumani meeqqat kanngunartuliortartut kajungerinniffigisartagaat pineqarput; tassa meeqqat mikinerusut – meeqqat atoqateqarnissamut inuuttut.

Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait taamaallaat paasissutissanik meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiutitigut pinerluuteqarnernik imaqarneranut tamanna tunngaviuvoq. Soorluttaaq taamaallaat meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik attaveqartartussanik atorfinitsitsinermit suliaqartitsinermiluunniit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik pissarsisoqarsinnaaneranut tamanna tunngavisoq.

3. Periarfissaq alla: pinerluuteqarsimannginnermut uppersaait pisortatigoortut namminerisallu

Meeqqat atoqateqarnissamut inuutinnigitsut (tassa 15-it 17-illu akornannik ukiullit) inunnit paarsisigisaminnit kinguaassiutitigut atornerlunneqarnissamut illersorneqarnissaat taamaallaat pinerluuteqarsimannginnermut uppersaaitini “pisortatigoortuni” “namminerisanilu” maleruagassat malillugit ullumikkut pisinnaavoq.

Atorfinni aalajangersimasuni il.il. atorfinitsitsinermi atugassatut pinerluuteqarsimannginnermik uppernarsaammik immikkut ittumik² (“pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaat pisortatigoortoq”) pisortani oqartussaasut pissarsiniarsinnaapput. Pinerluuteqarsimannginnermik uppernarsaatip taassuma imarai pinerluttulerinermi inatsimmik unioqquitsinernit³ eqqartuussutit⁴ pillugit paasissutissat. Aammattaaq eqqartuunneqarnikkut kiffaanngissusiagaanermik⁵ pineqaatissiisoqarsimappat taassuma imarai inatsisinik allanik unioqquitsisimaneq pillugu paasissutissat.

Peqatigiiffiit namminersortut il.il. pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaammik taamaattumik pissarsiniarnissaminut periarfissaqanngillat. Inuk peqatigiiffiup atorfinitsinniagaa suliaqartinniagaaluunniit “namminerisamik pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaammik” pissarsiniaqqullugu takutitseqqullugulu peqatigiiffiup qinnuigisariaqarjaa.

Namminerisamik pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaatip taamaallaat imarai pinerluttulerinermi inatsimmik⁶ aammalu ikiaroorartut pillugit inatsimmik unioqquitsinermi eqqartuussutit⁷ pillugit paasissutissat.

15-it 17-illu akornanni ukiullit inunnit paarsisigisaminnit kinguaassiutitigut atornerlunneqarnissamat meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatini malittarisassatigut illersorneqaratik taamaallaat pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaatini pisortatigoortuni namminerisanilu malittarisassatigut illersorneqarsinnaanerart marlutsigut pingaaruteqarpoq:

Siullertut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammi paasissutissat namminerisamik pisortatigoortumilluunniit pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaammi paasissutissanit sanilliusugit piffissami sivisunerusumi atatinneqartarput. Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammi eqqartuussutit il.il. pineqaatissiissutitip naammassineqarneranit ukiut 20-t qaangiunneranni aatsaat peerneqartarput, kinguaassiutitigullu pinerluutinut peqqarniitsunut tunngatillugu aatsaat pinerliisoq 80-ileereerpat. Pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaatini eqqartuussutit il.il. pineqaatissiissutitip naammassineqarneranit ukiut qulit qaangiunneranni namminerisamillu pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaatini pineqaatissiissutitip naammassineranit taamaallaat ukiut marlunniit tallimanut qaangiunneranni peerneqartarput.⁸

² Pineqartup akuersissuteqarneratigut

³ Danskillu pillaatissiisarnermut inatsisaannik

⁴ Kiisalu akiliisitsinissamik aalajangiinerni unnerluussummillu piumasaqaatitalerlugu atorunnaarsitsinermi.

⁵ Imaluunniit piginnaatitaaffiaanermi assersuutigalugu biilersinnaanermut allagartamat tunngatillugu.

⁶ Danskillu pillaaarnermut inatsisaanni.

⁷ Kiisalu akiliisitsinissamik aalajangiinerni unnerluussummillu piumasaqaatitalerlugu atorunnaarsitsinermi.

⁸ Nassuiaammik erseqqinnerusumik pissarsiumagaanni siunnersuummut tunngavilersuutini allakkiaq 7-imut innersuussisoqarpoq.

Taamaalillutik pinerluuteqarsimanninnermut uppersaaitit meeqqanik pinerliisimanninnermut uppersaaitinut sanilliullutik inunnik siusinnerusukkut meeqqanik kinguaassiutigut atornerluinnermut pineqaatissinneqarsimasunik atorfinitsitseratarsinnaanermut illersuutitut sunniutikinnerupput.

Aappaatut pinerluuteqarsimanninnermut pisortatigut namminerisamillu uppersaaitit kinguaassiutigut pinerluutaannaangitsunik imaqarput.

Taamaalilluni pineqartumik sulisitsisoq / suliaqartitsisoq pinerluuteqarsimanninnermut pisortatigoortumik / namminerisamik uppersaammik qinnuteqarnermigut siusinnerusukkut pinerluutit, 15-it 17-illu akornannik ukiulinnik innarlerneqarnissamat illersuinnermut attuumassuteqanngitsut pillugit paasissutissanik pissarsisinnaavoq.

Paasissutissat taakku (assersuutigalugu tillitanik tuniniaanermut imaluunniit pisiniarfimmi tillisimanermut eqqartuussut ukiunik arlalinnik pisoqaassusilik pillugu paasissutissat) 15-it 17-illu akornannik ukiulinnik illersuinnermut, immaqalu aamma pineqartup suliarisassaanut tunngassuteqanngikkaluarpataluunniit qinnuteqartup inissisimaneranik ajornerulersitsisinnaapput: tassa sulisitsisup inummik pineqaatissinneqarsimannigsumik atorfinitsitserusuneruneratigut.

Allatut oqaatigalugu atorfinitsitsinnermut atatillugu pisarneq malillugu pinerluuteqarsimanninnermut uppersaaitinik pissarsiniartarneq siusinnerusukkut pineqaatissinneqarsimasup suliffittaarsinnaaneranik ajornarnerulersitsisinnaavoq, tamanna naak pinerluut pineqaatissiisutigisimasaa atorfimmi pineqartumi atorfinitsinneqarsinnaaneranik mattussisuusariaqanngikkaluartoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap siusinnerusukkut tikkuarnikuuaa⁹ siunertaanngitsumik sunniut taamaattoq ajuusaarnartuussasoq, tamanna aamma atorfeqarneq suliaqartitaanerlu, pineqartup pinerluteqartarnermik pinaveersaartitsiniarneranut iluaqutaasumik inuiaqatigiinnut akuulersitseqqitsitsissutaammat.

Taamaammat naak 15-it 17-illu akornannik ukiullit paarsisussanngortinneqarsimasunit kinguaassiutigut atornerlunneqarnissamat illersorneqarnerat pinerluuteqarsimanninnermut uppersaaitini "nalinginnaasuni" malittarisassat malillugit pisinnaagaluartoq Inatsisinut ataatsimiititaliaq isumaqarsimavoq tamanna malittarisassat meeqqanik pinerliisimanninnermut uppersaaitini malittarisassaat assigisaat malillugit pisinnaappat naaperuunnerussagaluartoq.

⁹ Ataatsimiititaliap UPA 2015/105-imut isumaliutissiisutaani

4. Naalakkersuisut akissuteqaataat

Naalakkersuisut siunnersuutikkut siunertarineqartunik tapersiipput. Taamaalillutik Naalakkersuisut pingaarnertigut isumaqarput meeqqat atonerlunneqaratarsinnaanerannut illersuinissamut pisussaaffeqarneq tunngavimmigut meeqqanut tamanut inersimasunnngornissaasa tungaanut atuuttariaqartoq, tak. aamma Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissut.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa Naalakkersuisut inassutigaa.

5. Siunnersuutip siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi siunnersuut partiinit taperserneaqarluarpoq.

Siullermeerinninnermi apeqqutigineqartoq tassaavoq qanoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaammik pissarsiniarnissamik pisussaaffik aamma pisiniarfinnut suliffeqarfinnullu allanut meeqqanik sulisoqartartunut atuuttunngorlugu annertusisariaqartiginersoq. Taamatullu bussinik taxanillu ingerlatsisartunut umiartortunullu atuutissanersoq. (Matumani sinersortaatini/angallatini ilaasortaatini umiartortut pineqartut ataatsimiititaiamit ilimagineqarpoq).

Pinerluuteqarsimasut nalunaarsorneqartarfiat pillugu nalunaarut malillugu inunnik sulinerminni meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik toqqaannartumik attaveqartartussanik atorfinitsitsinermi meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaat atorneqartussanngorlugu tunniunneqarsinnaasoq ataatsimiititaiamit paasineqarpoq.

Aammattaaq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit inunnik suliaqarnerminni meeqqat 15-it inorlugit ukiullit aalajangersimasumik akornanniittartussanik, taamaalillutillu taakkununga toqqaannartumik attaveqarnissamik periarfissaqartunik atorfinitsitsinermi suliaqartitsinermiluunniit atugassatut tunniunneqarsinnaapput.

Kiisalu inuup pineqartup katissimallugu aapparisaanut, inooqatigisaanut, meeraanut angerlarsimaffimmi najugaqartunut allanullu tunngatillugu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaatit tunniunneqarsinnaapput, taakku atorfeqarnerup suliaqartitaanerulluunniit nalaani meeqqanut 15-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqarnissamut periarfissaqarpata.

Taamaalilluni malittarisassanik, pisiniarfinnut suliffeqarfinnullu allanut meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik sulisoqartunut, inunnik suliaqarnerminni meeqqanut taakkununga

toqqaannartumik attaveqartussanik aalajangersimasumilluunniit akornannittussanik atorfinitsitsinnermut atatillugu, meeqqanik pinerliisimanngininnermut uppernarsaammik pissarsiniarnissamik pisussaaffiliisunik Namminersorlutik Oqartussat atuutsitsilersinnaanerannut pinerluuteqarsimasunik nalunaarsuiffik pillugu nalunaarut akornusiinngilaq.

Meeqqanik pinerliisimanngininnermut uppernarsaatinik piumasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat atuuttoq inunnik atorfinnut atuuffinnulluunniit erseqqinnerusumik aalajangersarneqartunut atorfinitsitsinnginnermi suliaqartitsinnginnermiluunniit meeqqanik pinerliisimanngininnermut uppernarsaatinik pissarsiniarnissamut oqartussaasunut, suliffeqarfinnut, atuarfinnut/ilinniarfinnut peqatigiiffinnullu assigiinngitsunut arlalinnut erseqqinnerusumik aalajangersarneqartunut pisussaaffiliivoq. Ilaatigut atuarfiit, naluttarfiit, ulloq unnuarlu paaqqinittarfiit, napparsimaviit, ulluunerani neqeroorutit, ilaqtariit paarsisartut, sunngiffimmi klubbinilu neqeroorutit timersoqatigiiffiillu tamatumunnga ilaatinneqarput. Atorfik suliaqartitaanerluunniit aqutugalugu nakkutigineqanngitsumik meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik timikkut attuinissamut periarfissaqartoqarsinnaanera imaluunniit atorfik suliaqartitaanerluunniit meeqqanut 15-it inorlugit ukiulinnut immikkut ittumik tatigeqatigiinnermik pilersitsisoqarsinnaanera killiliinnermut pingaarnertut tunngaviutinneqarpoq.

Tamatumali atuuffianik annertusititsisinnaaneq aalajangiiffigisassat siunnersuummit matuminnga sinaakkusiussat avataaniippoq.

Siullermeerinninnermi apequtigineqartoq annertuneq tassaavoq, *inuit inersimasut eqgarsartaatsikkut timikkulluunniit ilaannakortumik piginnaasallit inunnut illersorneqartunut ilanngunneqartariaqarnersut*; tassa ineriartornikkut kinguarsimasut, innarluutillit immaqalu utoqqaat sanngiinnerusut.

Peqatigitillugu taamatut annertusisitsinnermut piumasaqaataassaaq, paasissuttissat uppernarsaammut ilanngunneqartussat meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluineq pillugu eqqartuussutinuinnaq killilerneqannginnissat.

Tamatuma kingorna meeqqanik pinerliisimanngininnermut uppernarsaat pineqarunnaarluni inunnik immikkut sanngiinnerusunik illersuiniarluni kinguaassiutitigut pinerluuteqarsimanngininnermut uppernarsaat pineqalissaaq.

Taamatut annertusisitsinermi pinerluuteqarsimassunik nalunaarsuiffik pillugu nalunaarutip allanngortinneqarnissaa pisariaqassaaq, tamannalu aalajangiiffigisassatut siunnersuummit matuminnga sinaakkusiussat avataaniippoq.

Siullermeerinninnermittaaq apeqqutigineqarpoq, *atorfinititsineq imaluunniit nammineq piomassutsimik suliaqarneq pineqarnersoq apeqqutaatinnagu kiisalu piffissami sivikitsumi sivisuumiluunniit meeqqanik attaveqarnissaq pineqarnersoq apeqqutaatinnagu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik pissarsiniarnissamik pisussaaffik inatsisitigut piomasqaataasariaqarnersoq.*

Ataatsimiititaliamit paasineqarpoq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik pissarsiniarnissamat pisussaaffik¹⁰ atorfinititsinermit allatulluunniit suliaqartitsinermit tunngatillugu atuuttoq, tamatumani aamma nammineq piomassutsimik suliaqarnermit tunngatillugu.

Inunnik meeqqanut 15-it inorlugit ukiulinnut toqqaannartumik attaveqartussanik imaluunniit meeqqat 15-it inorlugit ukiullit aalajangersimasumik akornanniittartussanik taamaalillutillu taakkununga toqqaannartumik attaveqarnissamat periarfissaqalersunik (tassuunalu tatigeqatigiinnermik atornerlunneqarsinnaasumik pilersitsiffiusinnaasumik) atorfinititsinermi suliaqartitsinermiluunniit atugassatut meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernaatit pissarsiarineqassapput.

Taamaalilluni assersuutigalugu atuakkanik atorniartarfimmi, meeqqat ornikulaagaanni atorniartitsisartumik atorfinititsinnginnermi meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik pissarsiniartoqartariaqassaaq, tamanna naak atorniartitsisartup meeqqanik ataasiakkaanik attaveqateqartarnera nalinginnaasumik sivikitsuaraasussaasoq.

6. Naalagaaffimmi oqartussaasunut assingusumik siunertaqarluni siusinnerusukkut saaffiginninnerit

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut (UKA 2010/66) allannguutissatut siunnersuut taamanikkut Inatsisinut Ataatsimiititaliamit saqqummiunneqartoq Inatsisartut 2010-mi akuersissutigaa. Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip akuersissutigineqarnerata nassataraa meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik piomasqaateqartussaataanerup inunnik meeqqanik atoqateqarnissamat inuukkunnaarsimasunik attaveqateqartussanik

¹⁰

Meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatinik piomasqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu.

atorfinititsinermi/suliaqartitsinermi aamma atuuttussanngorlugu annertusineqarnissaa siunertaralugu naalagaaffimmi oqartussaasunut saaffigineqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnerat.

Inatsisinilli atuutsitsinermit ministereqarfiup Naalakkersuisunut nalunaarutigaa naalagaaffimmi oqartussaasut Kalaallit Nunaannut tunngatillugu taamatut annertusisitsilersaanngitsut. Inuit inuusuttuaqqanik 15-18-it akornanni ukiulinnik attaveqartussat atorfinitinneqarnerat/suliaqartinneqarnerat meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatitnik aqqissuussinermit ilanngunneqarnerat inatsisilik atuutsitsinermit ministereqarfiup isumaa malillugu maanna aqqissuussinermik ilusiliinermi isiginiarneqartunik saneqqutsinerussaaq. Taamaalilluni meeqqanut kanngunartuliortartut (tassa inuit meeqqanik atoqateqarnissamut inuuttunik kinguaassiuutitigut kajungerinnittartut) atorfinni suliaqarfiniluunniit meeqqanik kinguaassiuutitigut pinerliinissamut atornerlunneqarsinnaasuni atorfinitinneqarnissaasa pinaveersimatinneqarnissaa aqqissuussinerup siunertaraa.

Tamanna ataatsimiititaliap UPA2015/105; Siunnersuut uunga: Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatitnik piunasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx xx 2015-imeersoq (Atuuffiata annertusinera) pillugu isumaliutissiissutaani Inatsisinut Ataatsimiititaliap oqaaseqarfigaa.

Meeqqat pinerlineqannginnissamut sapinngisamik illersorneqarnissaannut pisussaaffik meeqqanut tamanut ukiup inersimasutut naatsorsuussaalerfiup tungaanut tunngaviummik atuuttariaqartoq ataatsimiititaliap isumaqartoq Inatsisinut Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissutaani allassimavoq, aamma tak. Meeqqat pillugit isumaqatigiissut.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap folketingip Retsudvalgianik februarimi ataatsimeeqateqarnermini ajornartorsiut ataatsimiititaliallu paasinninnera Retsudvalgimut maluginaqquvai. Retsudvalgi tamatumunnga qanoq annertutigisumik malitseqartitsisimanersoq (taamaappallu qanoq) Inatsisinut Ataatsimiititaliamit ilisimaneqanngilaq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut matumunnga tunngavilersuutini allassimavoq Naalakkersuisut siusinnerusukkut Naalagaaffeqatigiinni oqartussaasunut tamanna pillugu saaffiginereernerat siunnersuuteqartumit eqqumaffigineqartoq, annertusaanerlu taamaattoq aqqissuussinermit tunngaviummik unioqqutitsisutut taamani Inatsisilik atorfitsinermit ministeriaqarfiimmit nalilerneqarsimasoq.

Siunnersuuteqartorli isumaqarpoq saaffigineqqittoqaqqinnissaanut piffissanngorsimasoq. Ilaatigut nunami maani meeqqanik kinguaassiutitigut atonerluisarnerit pinaveersaartinnissaat piffissami matumani oqallisaalluarmat ilaatigullu Naalakkersuisut saaffigineqqaarnerisa kingorna meeqqanut pinerliisimannginnermut uppersaartit imarisaat, pillaasarnermut inatsimmi unioqutitsinerit peqqarniisaartarnermut tunngasut arlallit ilanngutsillugit annertusineqarnikummata, tamannalu aqqissuussinermi isiginiagaqqaartunik annertuumik saneqqutsineruvoq.

7. Inatsisinut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai inassutaalu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suli isumaqarpoq meeqqat kikkulluunniit - aamma meeqqat atoqateqarnissamut inuukkunnaarsimasut - inunnit meeqqamik paarsitinneqartunit kinguaassiutitigut pinerlineqannginnissamut inuiaqatigiinnit sapinngisamik illersorneqartariaqartut.

Naak 15-17-inik ukiullit inunnit paarsisiminnit kinguaassiutitigut atonerlunneqarsinnaanermut illersorneqarnissaat pinerluuteqarsimannginnermik uppersaartitini ”nalinginnaasuni” maleruagassat malillugit pisinnaagaluartoq, ataatsimiititaliap suli isumaqarpoq tamanna malittarisassat meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit pillugit malittarisassat ittut malillugit pisinnaasuuppat naapertuunnerussagaluartoq.

Taamaammat meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartinik pissarsiniarnissamut pisussaaffinnik oqartussaasunut, suliffeqarfinnut, atuarfinnut/ilinniarfinnut peqatigiiffinnullu assigiinngitsunut arlalinnut atuuttunik annertusaanissamut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat periarfissinneqarnissaat suli Inatsisinut Ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarpoq, taamaalillugu pisussaaffik sulisussanik atorfinitsitsinermi suliaqartitsinermiluunniit pineqartut taakku suliamik ingerlatsinermi meeqqanik atoqateqarnissamut inuukkunnaareersunik toqqaannartumik attaveqartassappata aamma atuuttussanngorlugu.

Taamatuttaaq meeqqanik atoqateqarnissamut inuukkunnaareersunik kinguaassiutitigut atonerluinerit meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaartit imarisaanut ilanngunneqarnissaat Inatsisinut Ataatsimiititaliamit suli kissaatiginartinneqarpoq.

Taamaammat ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Inatsisinut ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut
aappassaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq
Siumut

Sofia Geisler
Inuit Ataqatigiit

Anna Wangenheim
Demokraatit

Stine Egede
Inuit Ataqatigiit

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai